

OPINIONSUNDERSÖKNING OM VINDKRAFT – SANDVIKENS KOMMUN

Kontakt på VINDR: Stian Tvede Karlsen

Kontakt på Novus: Fanny Göterfelt

Datum: 20 januari 2025

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Vindr. Syftet med undersökningen är att mäta opinionen till vindkraft i Sandvikens kommun.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, inställning till vindkraft etc.) är i jämförelse mot totalen. *En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.*

Resultatet är efterstratifierat, dvs. i efterhand viktat mot kända populationstal i syfte att korrigera eventuella skevheter i stickprovet jämfört med målpopulationen.

GENOMFÖRANDE

Antal genomförda intervjuer: 580

Fältperiod 20 december 2024 – 6 januari 2025

Datainsamlingen för undersökningen är genomförd i Kivra och på SMS via ett slumpmässigt befolkningsurval boende i Sandvikens kommun vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.

MÅLGRUPP

Allmänheten boende i Sandvikens kommun

Ålder:
18+ år

FELMARGINAL

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Felmarginalens storlek beror på andelen som svarar samt antalet intervjuer som har genomförts. Nedan ses exempel på felmarginaler vid olika utfall i undersökningen:

Vid 500 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 3,5%
Vid utfall 50/50: +/- 4,4%

Vid 600 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 3,2%
Vid utfall 50/50: +/- 4,0%

SAMMANFATTNING 1:2

- Sex av tio (60%) oroar sig för höga elpriser. Fyra av tio (38%) oroar sig i låg utsträckning, eller inte alls över höga elpriser. Andelen som är negativt inställd till vindkraft på land - både generellt och i Sandviken specifikt - oroar sig i högre grad över höga elpriser (71%), (69%).
- Sex av tio (59%) oroar sig över klimatförändringar. Fyra av tio (41%) oroar sig i låg utsträckning, eller inte alls. Kvinnor (71%) oroar sig i högre grad än män (53%) över klimatförändringar.
- Sju av tio (72%) anser att det är viktigt att Sandvikens kommun arbetar med klimat- och hållbarhetsfrågor. En av sju (13%) anser att det är oviktigt för Sandvikens kommun att arbeta med sådana frågor. Kvinnor (86%) anser att det är viktigt i högre grad än män (20%) att arbeta med klimat- och hållbarhetsfrågor.
- Varannan (51%) anser att det finns behov av en ökad fossilfri elproduktion i Gävleborg. En av tio (8%) anser att Gävleborg har ett minskat behov.
- Sex av tio (61%) anser att det är viktigt att Gävleborg ökar sin fossilfria elproduktion. En av tio (12%) tycker att det är oviktigt.
- Nära sex av tio (57%) anser att Sandvikens kommun bör bidra till att öka den fossilfria elproduktionen i Gävleborg. En av fem (21%) anser inte att Sandvikens kommun bör bidra och lika stor andel (22%) kan inte ta ställning i frågan.
- Drygt varannan (55%) är positivt inställda till vindkraft på land. Fyra av tio (39%) är negativa. Kvinnor (62%) är mer positivt inställda och män (47%) mer negativa.

SAMMANFATTNING 2:2

- Två av tre (67%) är positiva till regeringens förslag om statligt ekonomiskt stöd till berörda kommuner, samt att närboende och berörda bygder ska få ta del av intäkterna från vindkraftsparken. En av fem (20%) är negativa till förslaget.
- Varannan (49%) är positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandviken. Fyra av tio (39%) är negativa.
- Av de som uppger att de är negativt inställda till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun uppges skäl som:
 - Opålitlig och ineffektiv energikälla
 - Negativ påverkan på människor, djur och miljö
 - Ekonomiska och politiska invändningar
- Av de som uppger att de är positivt inställda till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun uppges skäl som:
 - Behovet av mer el och fossilfri energi
 - Ekonomiska fördelar
 - Bra utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv
- Drygt fyra av tio (43%) tycker att Sandvikens kommun bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut gällande om en vindkraftspark bör meddelas tillstånd eller ej. Omkring var tredje (35%) anser att kommunen bör använda sitt veto och en av fem (22%) kan inte ta ställning i frågan.

RESULTAT

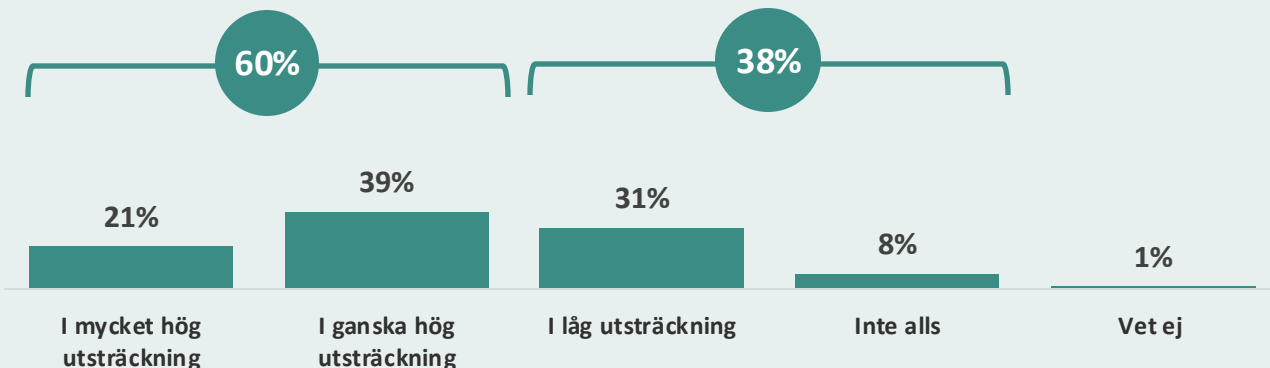

Sex av tio oroar sig för höga elpriser

- Fyra av tio oroar sig i låg utsträckning, eller inte alls över höga elpriser

FRÅGA: I vilken utsträckning känner du oro över höga elpriser? Oroar du dig....?

Andelen som är negativt inställda till vindkraft på land - både generellt och i Sandviken specifikt - oroar sig i högre grad över höga elpriser

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Oroar sig i hög utsträckning (60%)

- Ålder: 50-64 år (69%)
- Högsta avslutade utbildning: Lägre utbildningsnivå (66%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (71%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (69%)

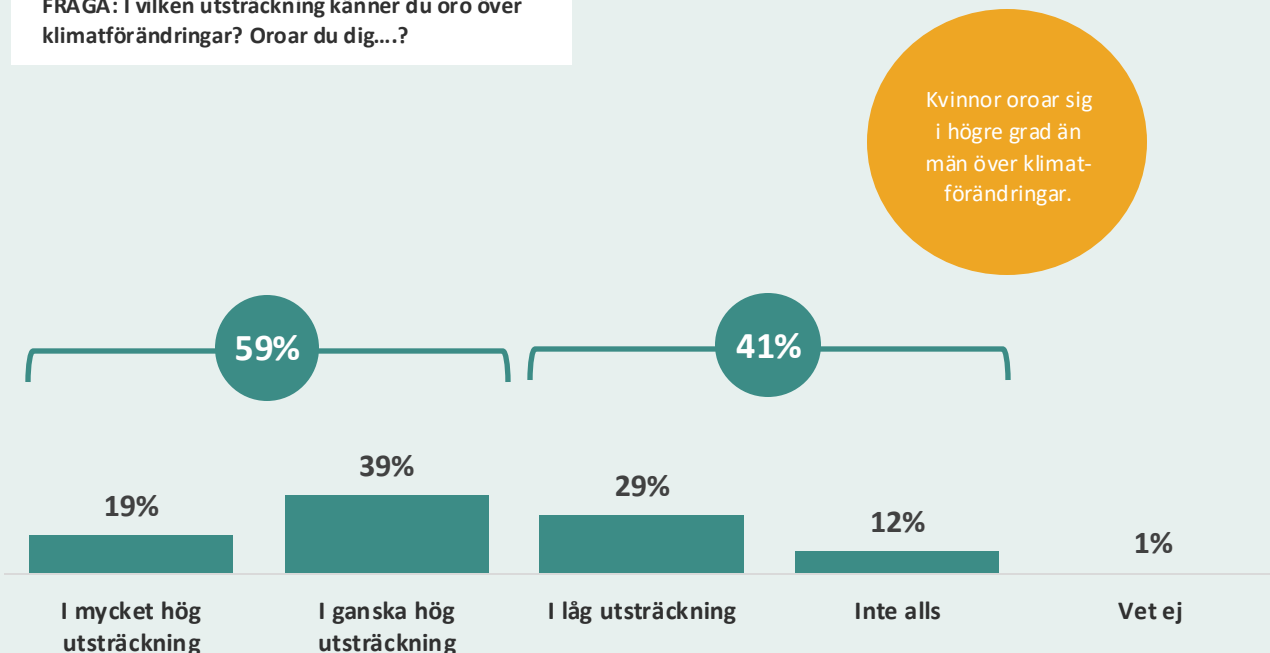
Oroar sig i låg utsträckning (38%)

- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (47%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (44%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommuns (44%)

Sex av tio oroar sig över klimatförändringar

- Fyra av tio oroar sig i låg utsträckning, eller inte alls över klimatförändringar

FRÅGA: I vilken utsträckning känner du oro över klimatförändringar? Oroar du dig....?

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Oroar sig i hög utsträckning (59%)

- Kvinna (71%)
- Ålder: 65+ år (69%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (73%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommuns (71%)

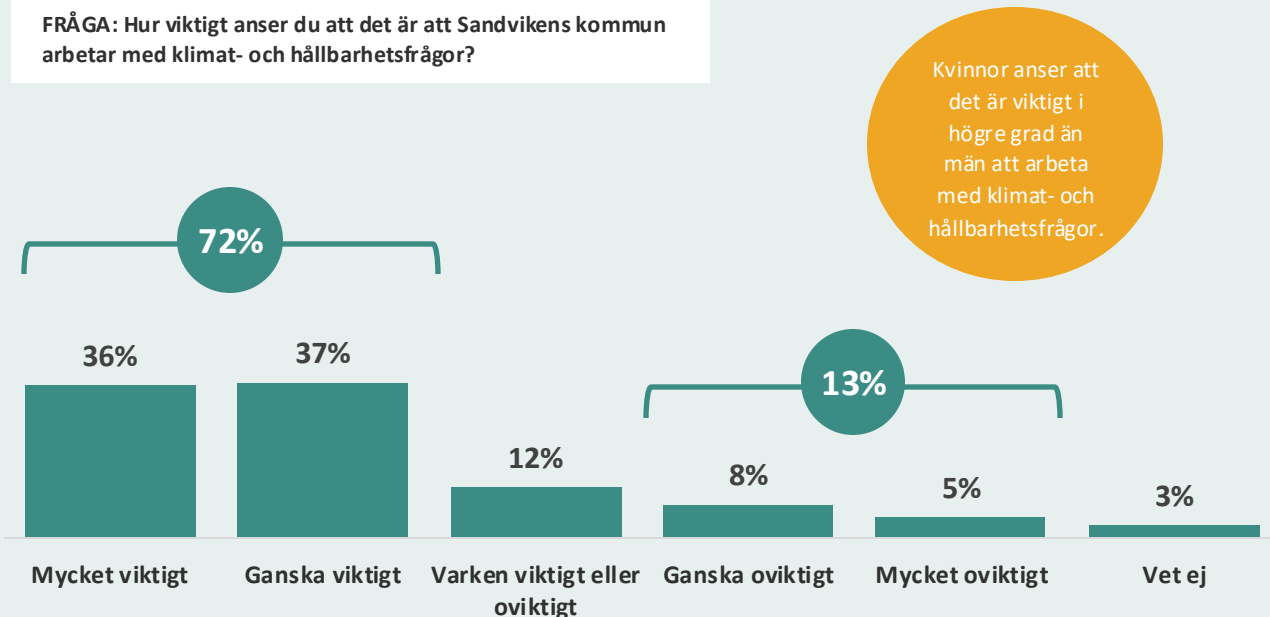
Oroar sig i låg utsträckning (41%)

- Man (53%)
- Ålder: 18-34 år (51%), 35-49 år (48%)
- Oroas inte över höga elpriser (46%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (59%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (56%)

Sju av tio anser att det är viktigt att Sandvikens kommun arbetar med klimat- och hållbarhetsfrågor

- En av sju anser att det är oviktigt för Sandvikens kommun att arbeta med sådana frågor

FRÅGA: Hur viktigt anser du att det är att Sandvikens kommun arbetar med klimat- och hållbarhetsfrågor?

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Anser att det är viktigt (72%)

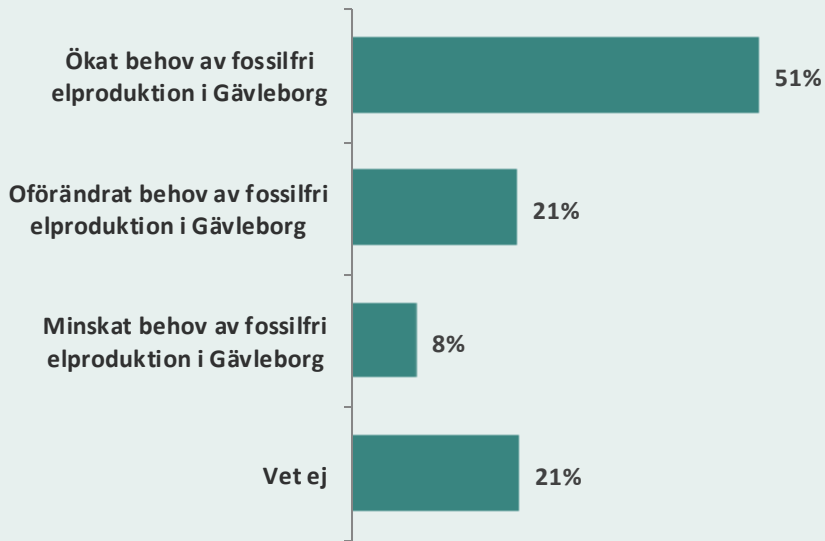
- Kvinna (86%)
- Ålder: 65+ år (80%)
- Oroas inte över höga elpriser (78%)
- Oroas över klimatförändringar (92%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (87%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (87%)

Anser att det är oviktigt (13%)

- Man (20%)
- Oroas inte över klimatförändringar (29%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (26%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (25%)

Varannan anser att det finns behov av en ökad fossilfri elproduktion i Gävleborg

FRÅGA: Anser du att det finns ett behov av ökad, oförändrad eller minskad fossilfri elproduktion i Gävleborg under de kommande åren?

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Ökat behov (51%)

- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (56%)
- Oroas över klimatförändringar (61%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (61%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommuns (65%)

Oförändrat behov (21%)

- Oroas inte över klimatförändringar (30%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (29%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (30%)

Minskat behov (8%)

- Oroas inte över klimatförändringar (13%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (14%)

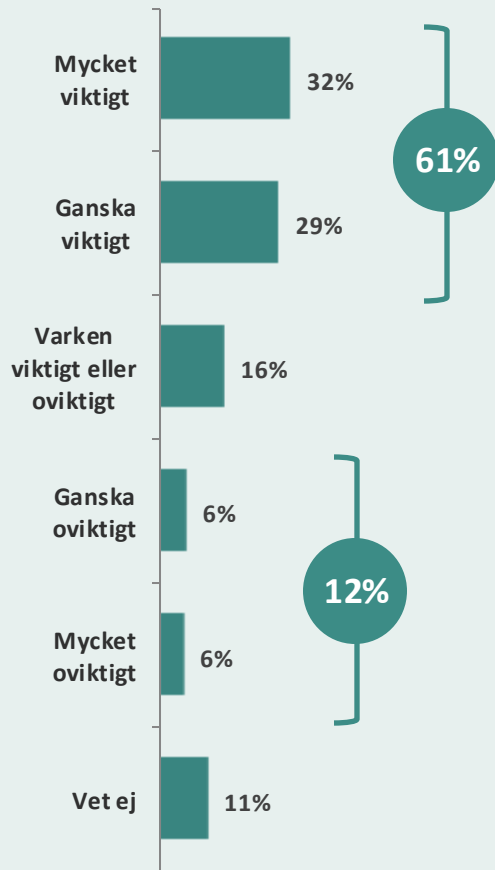
Vet ej (21%)

- Kvinna (31%)
- Ålder: 18-34 år (32%)

Sex av tio anser att det är viktigt att Gävleborg ökar sin fossilfria elproduktion

- En av tio tycker att det är oviktigt

FRÅGA: Hur viktigt eller oviktigt tycker du det är att Gävleborg ökar sin fossilfria elproduktion?

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Anser att det är viktigt (61%)

- Ålder: 65+ år (74%)
- Oroas över klimatförändringar (76%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (74%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommuns (77%)

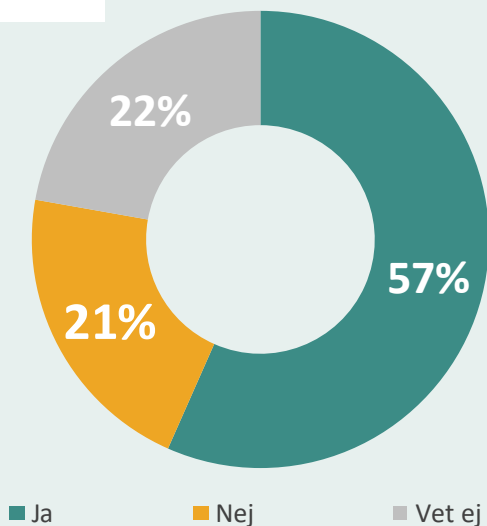
Anser att det är oviktigt (12%)

- Man (17%)
- Oroas inte över klimatförändringar (26%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (24%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (23%)

Nära sex av tio anser att Sandvikens kommun bör bidra till att öka den fossilfria elproduktionen i Gävleborg

- En av fem anser inte att Sandvikens kommun bör bidra och lika stor andel kan inte ta ställning

FRÅGA: Anser du att Sandviken kommun bör bidra till att öka den fossilfria elproduktionen i Gävleborg?

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Ja (57%)

- Ålder: 65+ år (66%)
- Oroas inte över höga elpriser (62%)
- Oroas över klimatförändringar (72%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (74%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommuns (76%)

Nej (21%)

- Man (27%)
- Oroas inte över klimatförändringar (41%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (41%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (41%)

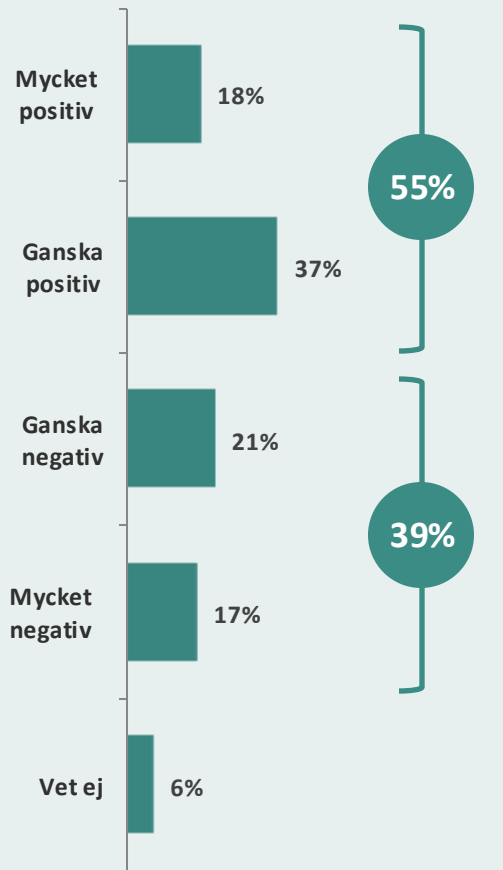
Vet ej (22%)

- Ålder: 18-34 år (29%)

Drygt varannan är positivt inställd till vindkraft på land – fyra av tio är negativa

FRÅGA: Vilken är din generella inställning till vindkraft på land? Är du...?

Tydliga könsskillnader i frågan där kvinnor är mer positivt inställda och män mer negativa.

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Positivt inställd (55%)

- Kvinna (62%)
- Ålder: 65+ år (64%)
- Oroas inte över höga elpriser (63%)
- Oroas över klimatförändringar (68%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommuns (94%)

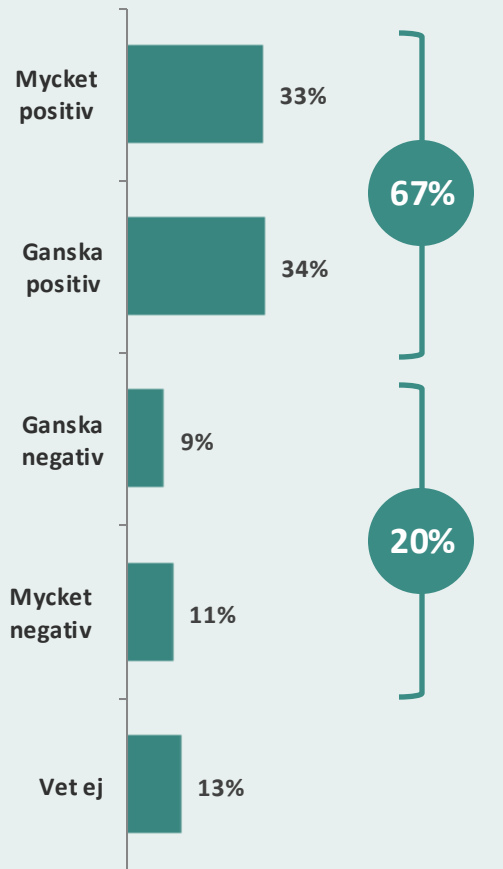
Negativt inställd (39%)

- Man (47%)
- Oroas över höga elpriser (45%)
- Oroas inte över klimatförändringar (56%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (89%)

Två av tre är positiva till regeringens förslag om statligt ekonomiskt stöd till berörda kommuner, samt att berörda bygder ska få ta del av intäkterna från vindkraftsparken

Regeringen vill att kommuner där det byggs vindkraft på land ska få ett statligt ekonomiskt stöd, samt att närboende och berörda bygder ska få ta del av intäkterna från vindkraftsparken.

FRÅGA: Vilken är din inställning till dessa förslag? Är du...

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.

Följande undergrupper svarar i högre grad:

Positivt inställd (67%)

- Ålder: 65+ år (74%)
- Oroas inte över höga elpriser (73%)
- Oroas över klimatförändringar (75%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (87%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommuns (91%)

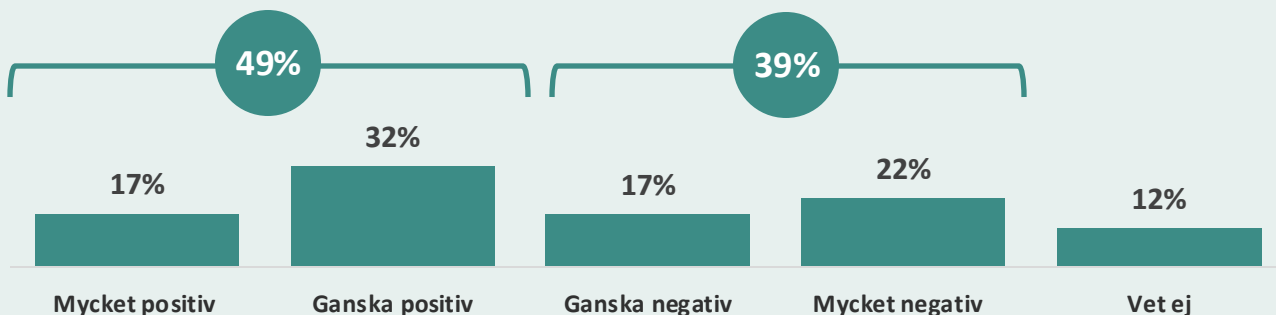
Negativt inställd (20%)

- Man (25%)
- Oroas inte över klimatförändringar (30%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (45%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (46%)

Varannan är positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandviken – fyra av tio är negativa

FRÅGA: Vilken är din inställning till att det byggs vindkraft på land i Sandviken? Är du ...

Generell
inställning till
vindkraft på land
Positiv: 55%
Negativ: 39%

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.
Följande undergrupper svarar i högre grad:

Positivt inställd (49%)

- Högsta avslutade utbildning: Universitet/högskola (55%)
- Oroas inte över höga elpriser (57%)
- Oroas över klimatförändringar (59%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (84%)

Negativt inställd (39%)

- Man (45%)
- Oroas över höga elpriser (44%)
- Oroas inte över klimatförändringar (53%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (89%)

RÖSTER OM VARFÖR MAN ÄR NEGATIVT INSTÄLLD

FRÅGA: Du svarade på föregående fråga att du är ganska eller mycket negativ till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun, hur kommer det sig att du är negativt inställd? Öppen fråga.

Vanligt förekommande teman i de öppna svaren:

- Opålitlig och ineffektiv energikälla
- Negativ påverkan på människor, djur och miljö
- Ekonomiska och politiska invändningar

För samtliga öppna svar, se bifogad Excelfil.

Urval av citat

”Vindkraftverk är fula, ger ifrån sig oljud, ger inte en stabil reglerbar effekt, det krävs stora områden med vindkraftverk för att få ut tillräckligt mycket kraft.”

”Vindkraft är inte kontinuerlig och därmed är det ett dåligt alternativ som primär energiförsörjning. Det kan absolut vara ett bra komplement i energi kedjan.”

”Tyvärr påverkar det våra skogar och natur på fler negativa sätt.”

”Olönsamma, låter illa, ser fula ut”

”Det är för kort livstid på en sådan anläggning för att det ska betala av sig. Jag vill inte ha utländska ägare som skiter i att fågellivet tar skada. Hellre mer kärnkraft. Jag jobbar med kärnkraft rör på alleima. Jag tycker det är bättre att vi ser om vårt eget hus.”

”Bara utländska företag som etablerar sig o tjänar pengar”

”Delvis pga nuvarande prissättning på el där kalkyler på vindkraft inte går ihop samt oklara ägarförhållanden bakom flera bolag i vindkraftbranschen - tror ofta inte att de som bygger och sedan ska driva den är desamma.”

BAS: De som är negativa till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (n=230)

RÖSTER OM VARFÖR MAN ÄR POSITIVT INSTÄLLD

FRÅGA: Du svarade på föregående fråga att du är ganska eller mycket positiv till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun, hur kommer det sig att du är positivt inställd?

Vanligt förekommande teman i de öppna svaren:

- Behovet av mer el och fossilfri energi
- Ekonomiska fördelar
- Bra utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv

För samtliga öppna svar, se bifogad Excelfil.

Urval av citat

"Allt utan fossilt inblandande är bra"

"Behovet av elenergi ökar och hela landet behöver bidra"

"Det skapar arbetsplatser och spelar positiv roll i klimatförändringen."

"För en hållbar framtid för kommande generationer är det avgörande att satsa på fossilfriaa energislag"

"Jag anser att behovet av el kommer att öka i framtiden och vi behöver bygga ut produktionen i elområde 3 och 4. Jag anser inte att kärnkraft är lösningen då byggandet inte kommer att starta förrän behovet redan är för stort, bättre att satsa på tekniker som går fortare att bygga ut."

"För en hållbar framtid för kommande generationer är det avgörande att satsa på fossilfriaa energislag"

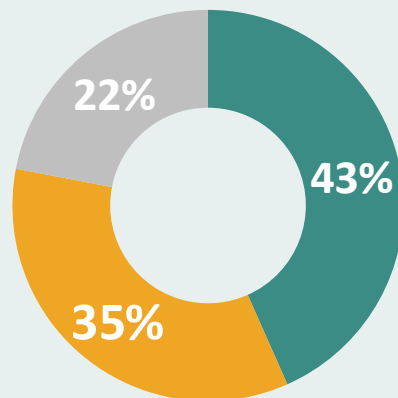
"Vi måste öka elproduktionen och om vi kan få billig el i Gävleborg kan det kanske leda till fler etableringar i kommunen och skapas jobb"

BAS: De som är positiva till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (n=281)

Drygt fyra av tio tycker att Sandvikens kommun bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut

Det är miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen som fattar beslut gällande om en vindkraftpark bör meddelas tillstånd eller ej, med hänsyn till alla olika intressen i området. För att kunna inleda prövningen kommer myndigheten tillfråga berörd kommun, i detta fall Sandviken, om de vill låta miljöprövningsdelegationen avgöra frågan eller om de vill avstyrka projektet och stoppa planerna innan en miljöprövning ägt rum.

FRÅGA: När det gäller ansökningar om att få bygga vindkraft på land i Sandviken, tycker du att...?

- Kommunen bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut
- Kommunen bör använda sitt veto och stoppa vindkraftsparken utan tillståndsprövning
- Vet ej

Omkring var tredje anser att kommunen bör använda sitt veto och en av fem kan inte ta ställning i frågan.

BAS: Totalt (n=580)

Signifikanta skillnader mot totalen.
Följande undergrupper svarar i högre grad:

Kommunen bör låta tillståndsmyndigheterna inleda miljöprövningen och fatta beslut (43%)

- Oroas inte över höga elpriser (53%)
- Oroas över klimatförändringar (52%)
- Positivt inställd till vindkraft på land (67%)
- Positivt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (74%)

Kommunen bör använda sitt veto och stoppa vindkraftsparken utan tillståndsprövning (35%)

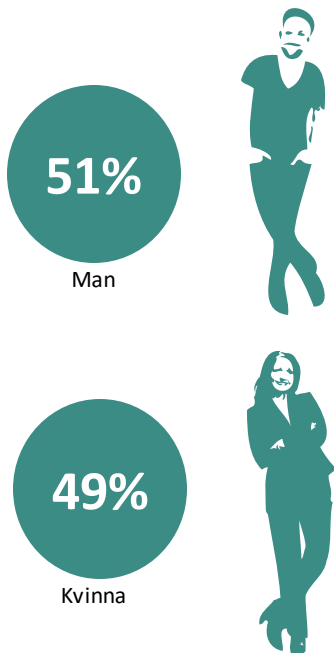
- Man (41%)
- Oroas över höga elpriser (41%)
- Oroas inte över klimatförändringar (50%)
- Negativt inställd till vindkraft på land (72%)
- Negativt inställd till att det byggs vindkraft på land i Sandvikens kommun (74%)

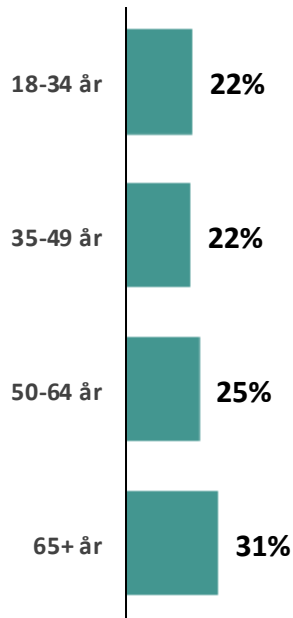
BAKGRUNDSFRÅGOR

BAKGRUND SANDVIKEN

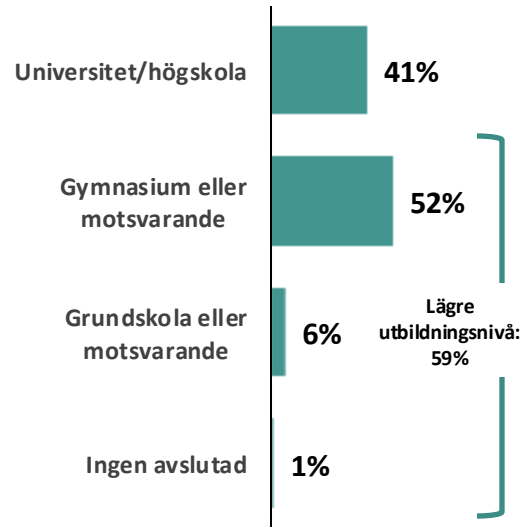
KÖN

ÅLDER

UTBILDNING

BAS: Totalt (n=580)